

Sofinancira
Evropska unija

Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021 – 2027 v Sloveniji

Prednostna naloga 3: Zelena preobrazba za podnebno nevtralnost

Specifični cilj RSO2.7. Izboljšanje varstva in ohranjanja narave ter biotske raznovrstnosti in zelene infrastrukture, tudi v mestnem okolju in zmanjšanje vseh oblik onesnaževanja

Vrsta ukrepov: **Ukrepi za izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti v omrežju Natura 2000 in na drugih prednostnih območjih varstva narave (sklad ESRR)**

DOKUMENT O PRESOJI SKLADNOSTI Z NAČELOM DA SE NE ŠKODUJE BISTVENO (DNSH)

za projekt

»OBNOVA IN POVEZOVANJE KOPENSKIH HABITATOV IN MOKRIŠČ NA GORIČKEM«

Kraj in datum izdelave:
Grad, maj 2025 (dopolnjen julij 2025)

Izdelovalec dokumenta:
Mojca Podletnik, Javni zavod Krajinski park Goričko

UVOD

S tem dokumentom se preverja, ali se bo projekt izvedel v skladu z načelom »da se ne škoduje bistveno« (ang. Do No Significant Harm – DNSH) okoljskim ciljem Evropske unije iz 17. člena Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb in spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (t.i. Uredba o taksonomiji).

Ukrepe za izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti v omrežju Natura 2000 in na drugih prednostnih območjih varstva narave se izvaja skladno s Programom evropske kohezijske politike v obdobju 2021 – 2027 v Sloveniji (PEKP 2021-2027) v okviru specifičnega cilja RSO2.7. V PEKP 2021-2027 je zapisano: *"Noben izmed predvidenih ukrepov v okviru predmetnega specifičnega cilja glede na opravljeno oceno skladnosti z načelom DNSH po svoji naravi nima bistvenega škodljivega vpliva na katerega koli od šestih okoljskih ciljev ob upoštevanju tehničnih meril, navedenih v Prilogi: DNSH."*

Ukrep za izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti v omrežju Natura 2000 in na drugih prednostnih območjih varstva narave se glede na cilj politike uvršča na področje ukrepanja s kodo 078 v Prilogi I Uredbe (EU) 2021/1060 evropskega parlamenta in sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko.

Področje ukrepanja 078 Varstvo, obnova in trajnostno izkoriščanje območij Natura 2000 v skladu z merili učinkovitosti prispeva 40 % koeficient za izračun podpore ciljem na področju podnebnih sprememb in 100 % koeficient za izračun podpore okoljskim ciljem.

OSNOVNI PODATKI O PROJEKTU

NASLOV PROJEKTA	Obnova in povezovanje kopenskih habitatov in mokrišč na Goričkem
AKRONIM PROJEKTA	Povezani
PROJEKTNI PARTNERJI	▫ Javni zavod Krajski park Goričko (prijavitelj) ▫ Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije – zavod Murska Sobota ▫ Občina Rogašovci
TRAJANJE PROJEKTA:	1. 4. 2025 – 31. 3. 2029
PROJEKTNO OBMOČJE:	Natura 2000 Goričko (SI3000221, SI5000009)
FINANCIRANJE:	Program evropske kohezijske politike 2021-2027 v Sloveniji (Evropski sklad za regionalni razvoj) Republika Slovenija

OPIS PROJEKTA

Območje Goriškega na skrajnem severovzhodnem delu Slovenije zaznamuje mozaična kulturna krajina z veliko raznolikostjo različnih habitatov, ki so življenjski prostor številnih redkih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst. Zaradi vsega naštetega je območje od leta 2003 zavarovano kot Krajinski park Goričko (v nadaljnjem besedilu: KPG) in ima status varovanega območja Natura 2000. To so območja, ki tvorijo evropsko omrežje posebnih varstvenih območij z namenom ohranjanja biotske raznovrstnosti za prihodnje rodove in jih države članice določijo na podlagi dveh direktiv. Območje Natura 2000 Goričko tvori dve posebni varstveni območji, ki se v večjem delu prekrivata in v pretežnem delu (97,4 %) sovpadata z območjem KPG. Posebno ohranitveno območje Goričko (SI3000221) je opredeljeno v skladu z Direktivo o habitatih za 7 kvalifikacijskih habitatnih tipov (v nadaljnjem besedilu: HT), 1 vrsto rastline in 24 živalskih vrst, medtem ko se na posebnem območju varstva Goričko (SI5000009), opredeljeno v skladu z Direktivo o pticah, varuje 14 vrst ptic.

Stanje ohranjenosti nekaterih HT in habitatov kvalifikacijskih živalskih vrst je zaradi vzrokov, kot so spremembe kmetijske rabe, spremenjeno gospodarjenja z gozdovi, bolezni gozdnega drevja, razširjanja invazivnih tujerodnih vrst, motene obnove in pomlajevanja gozdov zaradi objedanja prešteviline divjadi, spremenjenih hidromorfoloških razmer ter infrastrukturnih posegov, neugodno.

Glavni cilj projekta Obnova in povezovanje kopenskih habitatov in mokrišč na Goričkem (akronim Povezani) je s predvidenimi varstvenimi ukrepi na terenu izboljšati stanje ohranjenosti in življenjske pogoje za 3 kvalifikacijske travniške habitatne tipe (v nadaljevanju: HT) (HT 6210*, 6410 in 6510), 3 kvalifikacijske gozdne HT (HT 9110, 91L0 in 91E0*), 3 kvalifikacijske vrste metuljev (travniški postavnež, strašnič in temni mravljiščar), 2 kvalifikacijski vrsti hroščev (puščavnik in močvirski krešič), 2 kvalifikacijski vrsti dvoživk (hribski urh in veliki pupek) ter 3 kvalifikacijske vrste ptic (smrdokavra, veliki skovik in hribski škranec), ki so na območju Natura 2000 Goričko v slabem stanju ohranjenosti in ki jih za območje Goričko naslavlja Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2023-2028 (v nadaljnjem besedilu: PUN), Priloga C.

OBVEZNOSTI GLEDE OKOLJSKIH PRESOJ IN DOVOLJENJ

Za načrtovane projektne aktivnosti glede na merila Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17, 105/20 in 44/22 – ZVO-2), priloga 1 (Vrste posegov), ni potrebno za nobenega od načrtovanih projektnih ukrepov izvesti predhodnega postopka oz. presoje vplivov na okolje.

Izvedba različnih ukrepov za izboljšanje stanja ohranjenosti ciljnih HT in vrst v sklopu projekta Povezani zahteva pridobitev različnih okoljskih presoj in dovoljenj. Ta bodo pridobljena v skladu s pravili, ki jih predpisujejo področni pravni akti glede na obseg in samo vsebino ukrepa in so podana v nadaljevanju.

V fazi izdelave projektne dokumentacije in pridobitve ustreznih gradbenih in drugih okoljskih presoj in dovoljenj bodo izvedene tudi druge morebitno potrebne študije.

V nadaljevanju so po posameznih sklopih predstavljeni ukrepi:

SKLOP 1: IZBOLJŠANJE STANJA OHRANJENOSTI KVALIFIKACIJSKIH NATURA 2000 TRAVNIŠKI HABITATNIH TIPOV (HT 6210, 6410, 6510 IN CILJNIH TRAVNIŠKIH VRST METULJEV (STRAŠNIČIN IN TEMNI MRAVLJIŠČAR, TRAVNIŠKI POSTAVNEŽ) TER CILJNE VRSTE HROŠČA (PUŠČAVNIK)

Sklop 1 obsega obnovo travniških površin z namenom izboljšanja stanja ohranjenosti travniških HT in travniških habitatov ciljnih vrst metuljev in zajemajo upravljavsko-izvedbene ukrepe brez izvedbe gradbenih posegov. Izvedbeni ukrepi zajemajo obnovo ali izboljšanje travnikov s košnjo in odstranitvijo odkošene biomase, izboljšanje upravljanja travnikov in travniških habitatov z nagovarjanjem v izvajanje intervencije Strateškega načrta skupne kmetijske politike (v nadaljnjem besedilu: SN SKP), sklepanjem pogodbenega

varstva in ciljne ukrepe izboljšanja habitatov z lokalnimi semenskimi mešanicami in sadikami hranilnih rastlin metuljev.

V sklopu sklopa 1 je načrtovana izvedba odkupa 17 ha travnikov za izboljšanje stanja ohranjenosti ciljnih HT in odkup 14 ha travniških habitatov metuljev, sklenitev pogodbenega varstva na 2 ha travniških površin za izboljšanje stanja ohranjenosti travniškega postavneža in odkup 2 ha travniških površin za zasaditev belih vrb za izboljšanje habitata puščavnika, sklepanje pogodb o varstvu za 30 habitatnih dreves za puščavnika in varstva na 2 ha za travniškega postavneža ter nagovarjanje za skupno 42 ha travniških površin v različne ukrepe SN SKP.

OBVEZNOSTI GLEDE OKOLJSKIH PRESOJ IN DOVOLJENJ ZA SKLOP 1

V sklopu obnove travnikov za izboljšanje stanja ohranjenosti ciljnih travniških HT bodo v manjši meri potencialno izvedene odstranitve grmovno-lesne zarasti s travnikov v zaraščanju za ponovno vzpostavitev travnika. Pred izvedbo odstranitve te zarasti bo pridobljeno dovoljenje za poseg v naravo na pristojni UE. Dovoljenje bo pridobljeno v fazi izvedbe projekta po izvedbi odkupa travniških površin.

V sklopu varstvenega cilja za izboljšanje stanja HT 6510 je načrtovan nakup pašne opreme, pri čemer gre za prenosno pašno ograjo in ki skladno z merili za razvrščanje objektov ne presega mejnih vrednosti (višina ograje bo pod 2,2 m nad zemljiščem).

V sklopu projekta je za izboljšanje stanja ohranjenosti ciljne vrste travniški postavnež ter za doseganje programskega cilja PUN načrtovana doselitev ciljne vrste na nova podobmočja (tj. območja nekdanje razširjenosti oz. območja primernih travniških habitatov vrste), za kar je skladno z Uredbo o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19) potrebno pridobiti dovoljenje za izjemna ravnanja z živalmi zavarovanih vrst. V fazi izvedbe projekta je načrtovana priprava načrta doselitve, ki bo predstavljala strokovno podlago za pridobitev dovoljenja za odvzem iz narave, dovoljenja za gojenje (zadrževanje v ujetništvu) ter dovoljenja za doselitev vrste. Po pridobitvi ustreznih dovoljenj bo v fazi izvedbe projekta izvedeno ujetje, gojenje in doselitev vrste, skladno s pridobljenimi dovoljenji.

SKLOP 2: IZBOLJŠANJE STANJA OHRANJENOSTI KVALIFIKACIJSKIH NATURA 2000 GOZDNIH HABITATNIH TIPOV IN CILJNIH GOZDNIH VRST (MOČVIRSKI KREŠIČ)

Sklop 2 obsega obnovo gozdnih površin z namenom izboljšanja stanja ohranjenosti gozdnih habitatnih tipov (HT) in gozdnih habitatov ciljne vrste močvirski krešič ter zajemajo upravljavsko-izvedbene ukrepe brez izvedbe večjih gradbenih posegov. Izvedbeni ukrepi zajemajo obnovo ali izboljšanje gozdov s posekom dela netipičnih vrst, zasaditvijo avtohtonih dreves in izvedbo ukrepov za zavarovanje gozdov pred nelegalno sečnjo.

V sklopu sklopa 2 je načrtovana izvedba odkupa 58 ha gozdov za izboljšanje stanja ohranjenosti in trajno varstvo ciljnih gozdnih HT, odkup 15 ha gozdov za izboljšanje gozdnih habitatov močvirskega krešiča, nagovarjanje 1 ha gozdov v ukrepe gozdnega sklada in izvedba zavarovanja 3 ha vrbovega gozda nad Ledavskim jezerom.

OBVEZNOSTI GLEDE OKOLJSKIH PRESOJ IN DOVOLJENJ ZA SKLOP 2

V sklopu obnove ciljnih gozdnih HT bo po odkupu zemljišč v last RS izveden posek (delni) tujerodnih in netipičnih drevesnih vrst z namenom zagotovitve rastišču primerne drevesne sestave za obnovo primerne vrste sestave ciljnih gozdnih HT. Pred izvedbo poseka bo skladno z Zakonom o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS, 77/16 in 78/23 – ZUNPEOVE) pridobljena odločba o odobritvi poseka izbranih dreves. Odločba bo pridobljena v fazi izvedbe projekta po izvedenem odkupu gozdnih zemljišč.

Naravovarstveno soglasje bo v fazi izvedbe projekta pridobljeno za postavitve zapornice za preprečitev dostopa do gozda HT 91E0 ob Ledavskem jezeru, ki bo postavljena za preprečitev dostopa do največjega sklenjenega sestoja belovrbovja na območju Natura 2000 Goričko za preprečitev zmanjšanja pritiska nelegalne sečnje.

Za izboljšanje stanja ohranjenosti močvirskega krešiča je potrebno zagotoviti ustrezne vlažnostne pogoje v gozdovih. V kolikor bo v sklopu izvedbe projekta po zaključenem odkupu prioritarnih območij za ciljno vrsto izkazane potrebe po ukrepih za dodatno izboljšanje ali zagotovitev vlažnostnih pogojev, bo pred njihovo izvedbo pridobljeno ustrezno vodno soglasje, skladno z 150. in 151a. členom Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US). Vodno soglasje bo pridobljeno tudi za obnovo jarka za preprečitev dostopa do največjega sklenjenega sestoja belovrbovja na območju Natura 2000 Goričko.

SKLOP 3: IZBOLJŠANJE STANJA OHRANJENOSTI KVALIFIKACIJSKIH NATURA 2000 PTIC (SMRDOKAVRA, VELIKI SKOVIK IN HRIBSKI ŠKRJANEC)

Sklop 3 obsega raznolike ukrepe za izboljšanje stanja ohranjenosti treh ciljnih vrst ptic. Pri tem sta smrdokavra in veliki skovik sekundarna duplarja, ki gnezdit v duplih dreves (predvsem sadnih), medtem ko kot prehranjevalne habitate skupaj s hribskim škranjem uporabljajo predvsem travniške površine. Ukrepi zajemajo upravljavsko-izvedbene ukrepe brez izvedbe gradbenih posegov. Ukrepi zajemajo obnovo ali izboljšanje travniških habitatov in visokodebelnih sadovnjakov ter zaščito obstoječih mejic, zagotovitev primernih gnezditnih mest, sklepanje pogodbenega varstva ter izboljšanje upravljanja travniških habitatov z nagovarjanjem v intervencije SN SKP.

V sklopu 3 je načrtovana vzpostavitev novih 10 ha in obnova 15 ha obstoječih visokodebelnih sadovnjakov za izboljšanje stanja ohranjenosti smrdokavre, namestitve skupno 100 novih gnezditnic za povečanje razpoložljivosti gnezditvenih mest za smrdokavo in velikega skovika, objava dveh prispevkov v lokalnih medijih za povečanje ozaveščenosti o škodljivosti uporabe biocidov in pomenu ohranjanja visokodebelnih sadovnjakov, odkup 2 ha mejic in gozdnih otokov za trajno varstvo habitatov velikega skovika in odkup 2 ha travnikov za izboljšanje travniških habitatov za hribskega škranja, zaščita 3 km obstoječih mejic, obnovo 30 habitatnih dreves za velikega skovika z odstranitvijo bele omele, sklepanje pogodb o varstvu prehranjevalnih habitatov velikega skovika na 25 ha, 2 km obstoječih mejic in na 2 ha za izboljšanje travniških habitatov hribskega škranja, nagovarjanje lastnikov ali uporabnikov travnikov 3 ha travniških površin k vključevanju v intervencije SN SKP za izboljšanje travniških habitatov hribskega škranja ter izvedba aktivnosti za zagotovitev uspešnega gnezdenja hribskega škranja na njivah.

OBVEZNOSTI GLEDE OKOLJSKIH PRESOJ IN DOVOLJENJ ZA SKLOP 3

V sklopu varstvenega cilja za izboljšanje stanja velikega skovika je načrtovana zaščita obstoječih mejic z ograjo, pri čemer gre za ograjo, ki skladno z merili za razvrščanje objektov ne presega mejnih vrednosti (višina ograje bo pod 2,2 m nad zemljiščem).

SKLOP 4: IZBOLJŠANJE STANJA OHRANJENOSTI KVALIFIKACIJSKIH NATURA 2000 VRST DVOŽIVK (HRIBSKI URH IN VELIKI PUPEK)

Sklop 4 obsega izvedbo raznolikih ukrepov za izboljšanje stanja ohranjenosti ciljnih vrst, vezanih na mokrotne habitate (mokrišča v dolinah ter stoječe vode) ter zajemajo upravljavsko-izvedbene ukrepe z delno izvedbo gradbenih posegov, kot sta izkop oz. obnova mlak in vgradnja stalnih varovalnih ograj in podhodov za dvoživke ob izvedbi podpornih aktivnosti prenašanja dvoživk v času spomladanske migracije. Po obnovi oz. vzpostavitvi vodnih habitatov bodo le-ti ustrezno zasajeni z namenom vzpostavitve čimbolj naravnega prostora.

V sklopu 4 je načrtovan odkup 13 ha gozdnih in kmetijskih zemljišč v zaraščanju v vlažnih dolinah, na katerih bodo za izboljšanje stanja ohranjenosti hribskega urha po odkupu na novo izkopane manjše, plitve mlake na odkupljenih zemljiščih.

Za izboljšanje stanja ohranjenosti velikega pupka bodo v sklopu projekta obnovljene obstoječe mlake na zasebnih zemljiščih oz. bodo po potrebi izkopane nove mlake v bližini evidentiranih lokalitet ciljne vrste. Predvidoma bo za ciljno vrsto obnovljenih 70 mlak.

Nadalje bo za izboljšanje stanja velikega pupka izvedena vgradnja trajnih varovalnih elementov za dvoživke (ti. stalnih ograj in podhodov), pri čemer gre za vgradnjo montažnih betonskih elementov, višine cca. 50 cm (usmerjevalna ograja) in višine cca. 0,6 m in širine cca. 1 m (podhod). Vgradnja bo izvedena neposredno ob obstoječi lokalni cesti. Za izvedbo vgradnje bo pridobljeno gradbeno dovoljenje. Za izboljšanje prehodnosti koridorjev za velikega pupka je načrtovana še začasna, sezonsko omejena namestitve povoznih ovir za zmanjšanje hitrosti vozil ter prenos dvoživk ob državni cesti.

OBVEZNOSTI GLEDE OKOLJSKIH PRESOJ IN DOVOLJENJ ZA SKLOP 4

V primeru izkopa manjših mlak za hribskega urha bo pred izvedbo pridobljeno naravovarstveno soglasje, saj skladno z merili za razvrščanje objektov ne presega mejnih vrednosti za pridobitev gradbenega dovoljenja in so enostavni objekti (21 520 vkopani zadrževalniki in podobni objekti za akumulacijo vode do prostornine vode do 250 m³). Soglasje bo pridobljeno v fazi izvedbe projekta po izvedbi odkupa gozdnih in kmetijskih površin. Pred vzpostavitvijo novih mlak za hribskega urha bo pridobljeno tudi vodno soglasje.

V primeru obnove obstoječih mlak za velikega pupka bo pridobljeno skladno z obsegom del dovoljenje za poseg (npr. za izvajanje vzdrževalnih del na vodnih in priobalnih zemljiščih, odstranjevanje vodne vegetacije itd.) ali v primeru izkopa novih mlak naravovarstveno in vodno soglasje, saj ne presegajo mejnih vrednosti meril za razvrščanje objektov za pridobitev gradbenega dovoljenja in so enostavni objekti (21 520 vkopani zadrževalniki in podobni objekti za akumulacijo vode do prostornine vode do 250 m³). Dovoljenje oz. soglasje bo pridobljeno v fazi izvedbe projekta po izvedbi pregleda mlak za prisotnost ciljne vrste in sklenjenega dogovora z lastniki mlake.

V primeru vgradnje stalnih ograj in podhodov za zagotovitev prehodnosti koridorjev za velikega pupka bo vgradnja podhodov in ograj izvedena v okviru vzdrževalnih del v javno korist, skladno z 21. členoma Zakona o cestah, ki navaja v drugi točki, da se v okviru vzdrževalnih del v javno korist se lahko zgradijo tudi drugi cestni objekti, ki jih pogojujejo načrtovana vzdrževalna dela v javno korist (npr. premostitveni objekti, oporni in podporni zidovi, nadhodi, podhodi, prepusti, protihrupne ograje), ter objekti gospodarske javne infrastrukture in priključkov nanjo, ki jih je treba v območju ceste zgraditi, nadomestiti ali prestaviti zaradi izvedbe teh del. Koridorji za prehod dvoživk prispevajo k zagotavljanju varnosti cestnega prometa, saj zmanjšujejo tveganje trkov med vozili in živalmi. Poleg tega odpravljajo nevarnost za udeležence v prometu, ki so pred vzpostavitvijo koridorjev ročno prenašali dvoživke čez cestišče.

Za prenašanje dvoživk je pridobljeno dovoljenje za izredna ravnanja z zavarovanimi prosto živečimi živalskimi vrstami, skladno z Uredbo z zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah.

SKLOP 5: KOORDINACIJA PROJEKTA IN SPLOŠNA INTERPRETACIJA

Sklop 5 zajema aktivnosti koordinacije projekta, splošne interpretacije projekta ter komunikacije projekta. V sklopu splošne interpretacije bodo vzpostavljene interaktivna razstava o kulturni krajini v Serdici, interpretacijska točka ob Ledavskem jezeru, uredila manjša razstava ob Bukovniškem jezeru v obstoječem objektu, vzpostavila interpretativna poti za družine pri Gradu ter posodobila obstoječa gozdna učna pot Tromejnik. Sklop poleg administrativnih ukrepov zajemajo tudi izvedbene ukrepe, za katere bodo pred izvedbo skladno z merili za razvrščanje objektov pridobljena ustrezna soglasja ali dovoljenja (npr. gradbeno dovoljenje).

OBVEZNOSTI GLEDE OKOLJSKIH PRESOJ IN DOVOLJENJ ZA SKLOP 4

Gradbeno dovoljenje za rekonstrukcijo bo pridobljeno tudi v fazi vzpostavitve interaktivne razstave o ciljih vrstah in HT v Serdici, kjer bo za potrebe vzpostavitve razstave in podpornih prostorov (toalet) v okviru projekta izdelana projektna dokumentacija in izvedena rekonstrukcija obstoječega objekta. V sklopu pridobitve gradbenega dovoljenja bodo pridobljena tudi mnenja pristojnih mnenjedajalcev in soglasodajalcev.

Za vzpostavitev interaktivne točke ob Ledavskem jezeru bo izdelana projektna dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja in pridobljeno ustrezno gradbeno dovoljenje skladno z obsegom ureditve. V sklopu pridobitve gradbenega dovoljenja bodo pridobljena tudi mnenja pristojnih mnenjedajalcev in soglasodajalcev.

V okviru ureditve interpretativne razstave v Bukovnici bo ta zajemala le namestitev razstavnih panojev in interpretativne opreme v obstoječ prostor v stavbi št. 477, k.o. 147 – Strehovci v lasti Občine Dobrovnik in ki je bila v preteklosti v funkciji turistično-informativne točke in bo ponovno v enaki namembnosti (informativne točke). Vzpostavitev razstave ne zajema nobenih gradbenih posegov, temveč le postavitev samostojnih stenskih panojev z nameščenimi interpretativno-interaktivnimi elementi. Ker niso načrtovani nobeni posegi razen opremljanja prostora, posebna dovoljena ali soglasja niso potrebna.

Naravovarstveno soglasje bo v fazi izvedbe projekta pridobljeno za vzpostavitev interpretativne tematske poti pri Gradu in posodobitev obstoječe gozdne učne poti Tromejnik. Na obeh poteh bodo urejene manjše interpretativne točke (24122 Drugi gradbeni inženirski objekti za šport, rekreacijo in prosti čas površine do 100 m² oz. višine poda do višine 3 m nad terenom in površine do 5 m²), ki skladno z Uredbo o razvrščanju objektov (Ur. list RS, 96/22) ne presegajo meril za enostavne objekte in za katere gradbeno dovoljenje ni potrebno, je pa zanje potrebno pridobiti naravovarstveno soglasje.

RAZSEŽNOST UKREPA ZA PODPORO OKOLJSKIM IN PODNEBNIM CILJEM

Države članice zagotovijo informacije o podpori ciljem na področju okolja in podnebnih sprememb z uporabo metodologije, ki temelji na vrstah ukrepov, za vsak sklad. Ta metodologija obsega določitev posebnega korekcijskega koeficienta za podporo na ravni, ki odraža obseg, v katerem taka podpora prispeva k okoljskim in podnebnim ciljem. V primeru ESRR, ESS+ in Kohezijskega sklada se korekcijski koeficienti pripišejo razsežnostim in kodam za vrste ukrepov iz Priloge I. Skladno s Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060 Podpomi ukrep okoljskemu cilju se projekt uvršča v področje ukrepanja 078 – Varstvo, obnova in trajnostno izkoriščanje območij Natura 2000.

Področje ukrepanja	Koeficient za izračun podpore ciljem na področju podnebnih sprememb	Koeficient za izračun podpore ciljem na področju okolja
078 Varstvo, obnova in trajnostno izkoriščanje območij Natura 2000	40 %	100 %

SKLADNOST INVESTICIJE S TEHNIČNIMI MERILI ZA BISTVEN PRISPEVEK K VARSTVU IN OBNOVI BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI IN EKOSISTEMOV

Ob tem načrtovani ukrepi, ki so namenjeni izboljšanju stanja ohranjenosti ciljnih Natura 2000 HT in vrst izpolnjujejo tehnična merila za bistven prispevek k varstvu in obnovi biotske raznovrstnosti in ekosistemov, kot jih določajo tehnična merila, opredeljena v Prilogi IV Delegirane uredbe komisije (EU) 2023/2486, saj:

- izpolnjuje splošne pogoje, saj so ukrepi namenjeni vzpostavitvi ali obnovitvi ekosistemov, habitatov ali habitatov vrst v smeri dobrega stanja ali v dobro stanje, vključno s povečanjem njihovega območja in razširjenosti, saj je projekt namenjen ravno izboljševanju neugodnega stanja ciljnih HT in vrst ter ukrepe izvajajo subjekti s področja ekologije, kmetijstva, upravljanja voda in lokalne samouprave;
- v projektni nalogi zajema začetni opis območja, saj je stanje HT kartirano v letih 2003-2024 in delno v letih 2021, 2024 in 2025, medtem ko se spremljanje stanja izbranih vrst izvaja v okviru državnih monitoringov in ima naslednje varstvene statute: ekološko pomembno območje Goričko (ID 41300), zavarovano območje narave Krajski park Goričko (ID 3913) in varovano območje Natura 2000 Goričko (3000221 in 5000009). Območje ima regionalni, nacionalni in mednarodni pomen za doseganje dobrega stanja vrst, habitatov ali habitatov vrst in je bilo zato opredeljeno kot kvalifikacijsko območje za 1 Natura 2000 rastlinsko vrsto, 7 Natura 2000 HT, 24 Natura 2000 živalskih vrst in 14 Natura 2000 ptičjih vrst;
- projekt temelji na načrtu upravljanja ali enakovrednem instrumentu, saj temelji na Programu upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2023-2028, kjer v Prilogi C navaja predloge prednostnih projektov s seznamom območij, HT in vrst in prednostnih objektov kulturne dediščine.

Ob tem projekt bistveno ne škoduje ostalim okoljskim ciljem, saj ne vsebuje degradacije zemljišč z visoko zalogo ogljika ali degradacije morskega okolja z visoko zalogo ogljika, opravljen je bil pregled podnebnih tveganj, vključno z oceno podnebnih tveganj in ranljivosti v okviru presoje podnebne odpornosti, projekt je skladen s cilji dobrega stanja voda in projektne aktivnosti niso načrtovane na način, ki bi vseboval uporabo pesticidov in gnojil ali aktivnih snovi.

METODOLOGIJA

Presoja skladnosti projekta z načelom DNSH bo potekala skladno s Tehničnimi smernicami za uporabo načela DNSH¹ in Smernicami organa upravljanja za uporabo »načela, da se ne škoduje bistveno« pri izvajanju Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji, verzija 2.0, junij 2024 (v nadaljevanju Smernice OU za DNSH).

Pri izvedbi presoje bo uporabljen kontrolni seznam iz Smernic OU za DNSH v dveh delih (1 del – izbira ciljev, za katere je potrebna vsebinska presoja, 2 del – vsebinska ocena skladnosti z načelom DNSH za predhodno izbrane cilje).

V programskem obdobju 2021–2027 se z uredbo o skupnih določbah zahteva upoštevanje podnebnih sprememb za vse naložbe v infrastrukturo z življenjsko dobo nad pet let. Pri tem bodo upoštevane Tehnične smernice za krepitev podnebne odpornosti infrastrukture v obdobju 2021–2027² in Smernicah organa upravljanja za krepitev podnebne odpornosti infrastrukture v obdobju 2021–2027, verzija 1.0, september 2023. Pri utemeljevanju skladnosti s posameznim okoljskim ciljem se lahko, poleg Tehničnih meril za izbor projektov iz Priloge 1, smiselno upoštevajo (prilagojeno nivoju načrtovanja ukrepa) tudi Omilitveni ukrepi (OU) in priporočila (P) iz Priloge 2 Meril za izbor operacij v okviru Programa EKP 2021-2027 v Sloveniji (februar 2024).

Za vsak ukrep se s pomočjo dvodelnega kontrolnega seznama navede, kateri od navedenih okoljskih ciljev, kot so opredeljeni v 17. členu („Bistveno škodovanje okoljskim ciljem“) uredbe o taksonomiji, so skladni z načelom, da se ne škoduje bistveno.

KONTROLNI SEZNAM ZA OCENO SKLADNOSTI Z NAČELOM, DA SE NE ŠKODUJE BISTVENO (POENOSTAVLJENA OCENA)

SKLOP 1		
CILJ	<i>Ali je za okoljske cilje v nadaljevanju potrebna vsebinska ocena skladnosti ukrepa z načelom, da se ne škoduje bistveno? DA/NE</i>	<i>Utemeljitev, če ste izbrali odgovor NE; kjer je relevantno, predložite informacije o razpoložljivi podporni dokumentaciji</i>
Blažitev podnebnih sprememb	NE	Ukrepi sklopa 1 po svoji naravi nimajo predvidljivega vpliva na ta okoljski cilj oz. je ta vpliv nepomemben, saj so načrtovani ukrepi upravljaljske in obnovitvene narave, ki ne zajemajo aktivnosti, ki bi povzročile povečanje emisij toplogrednih plinov. Za obnovo oz. izboljšanje travnikov bo sicer uporabljena kmetijska mehanizacija, vendar bodo izpusti toplogrednih plinov zanemarljivi, saj se mehanizacija že uporablja za neustrezno rabo travniških površin, kot je mulčenje. Poleg tega so načrtovani ukrepi, ki bodo kvečjemu prispevali k zmanjševanju toplogrednih plinov na način, da redno košena travnišča asimilirajo več toplogrednih plinov iz ozračja neprimerno rabljeni travniki. Vegetacijo ekstenzivnih trajnih travnikov sestavljajo trave, metuljnice in zeli. Vegetacija

¹ Obvestilo Komisije Tehnične smernice za uporabo »načela, da se ne škoduje bistveno« v skladu z uredbo o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost 2021/C 58/01.

² Obvestilo komisije, Tehnične smernice za krepitev podnebne odpornosti infrastrukture v obdobju 2021–2027, (2021/C 373/01).

		predstavlja ponor ogljika s sekvenciranjem ogljika od privzema atmosferskega CO₂ med fotosintezo do kasnejšega transporta v rastlinska tkiva, opad in talne bazene (korenine in prst). Privzem in zaloga ogljika na travnikih sta odvisna od več dejavnikov – podnebja, tipa prsti in načina upravljanja. Premena travnikov v njive in izsuševanje mokrotnih travnikov povzročita sproščanje organske snovi iz tal, zaradi česar travniki namesto ponora postanejo vir ogljika (van der Pol – van Dassel 2017). Travniki opravljajo tudi druge ekosistemske storitve kot so zmanjševanje erozije tal, so habitat živalskih vrst in prispevajo k fiksaciji dušika v tleh (Carlier et al. 2005), zato imajo pozitiven učinek na okolje. Pozitiven učinek na okolje se izniči pri rabi intenzivno gojenih travnikov, zato bodo načrtovani projektni ukrepi celokupno prispevali k zmanjševanju toplogrednih plinov iz ozračja. Nadalje bodo ukrepi načrtovani na način, da bodo izvedeni na čim bolj racionalni način z namenom zmanjševanja emisij zaradi prometa (npr. košnja več travnikov na istem območju naenkrat). Ukrepi sklopa 1 tako v času izvedbe kot v času po projektu ne bodo prispevali k dodatnem povečevanju emisij toplogrednih plinov. V primeru načrtovanih projektnih aktivnosti, pričakovana sprememba letnih emisij TGP ni za več kot 20.000 t CO₂e, zato za projekt ni potrebna ocena ogljičnega odtisa. Ukrepi sklopa 1 so podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 40 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.
Prilagajanje podnebnim spremembam	NE	Ukrepi sklopa 1 po svoji naravi nimajo predvidljivega vpliva na ta okoljski cilj oz. je ta vpliv nepomemben. Ukrep posredno pozitivno vpliva na prilagajanje na podnebne spremembe, ker so načrtovane projektne aktivnosti načrtovane na način, da bodo povečale odpornosti naravnih in človekovih sistemov na podnebne spremembe (suše, vročinski valovi, spremembe padavinskih režimov itd.) na način: obnovljena ekstenzivna travnišča z naravno vrstno sestavo so bolj prilagojena na posledice podnebnih sprememb in bodo prispevala k izboljševanju lokalne mikroklimi. Ukrepi po svoji naravi ne bodo prispevali k povečevanju podnebnih groženj, temveč k njihovem zmanjšanju. Ukrepi sklopa 1 so podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 40 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.
Trajnostna raba ter varstvo vodnih in morskih virov	NE	Ukrepi sklopa 1 po svoji naravi nimajo predvidljivega vpliva na ta okoljski cilj oz. je ta vpliv nepomemben, saj v obsegu načrtovanih aktivnosti ne bodo uporabljene nobene kemične snovi, ki bi lahko potencialno škodljivo vplivale na vode oz. povzročile onesnaženje voda. Pri izvedbi ukrepov bodo upoštevani zaščitni ukrepi za preprečitev morebitnega

		nenamernega izteka motornih olj in goriva med izvedbo obnove travnikov. Ukrep posredno pozitivno vpliva na ta okoljski cilj, ker se bo z izvedbo načrtovanih projektnih aktivnostmi z izboljšanjem stanja biotske raznovrstnosti v omrežju Natura 2000 in na drugih prednostnih območjih varstva narave, krepila stabilnost in odpornost ekosistemov, kar lahko pozitivno vpliva tudi na stanje voda, saj so ti ekosistemi povezani z vodnim okoljem. To velja predvsem za obnovo mokrotnih travnikov HT 6410 in travniških habitatov metuljev in hrošča puščavnika z izboljšanjem stanja katerih se bo izboljšalo tudi posredno stanje voda in ponovno vzpostavila naravna retencijska območja v času poplav ali obsežnih padavin (mokrotni travniki, ki zadržujejo padavinsko vodo). Podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 100 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.
Krožno gospodarstvo, vključno s preprečevanjem odpadkov in recikliranjem	NE	Ukrepi sklopa 1 po svoji naravi nimajo predvidljivega vpliva na ta okoljski cilj oz. je ta vpliv nepomemben, ker je narava ukrepov takšna, da se ne bo znatno povečevala uporaba naravnih virov, da ukrepi ne bodo vplivali ali otežili ponovne uporabe izdelkov ali materialov ali skrajšali njihove življenjske dobe, otežili recikliranja materialov ali povečali odlaganje ali sežiganje odpadkov. Pri izvedbi aktivnosti sklopa 1 zaradi same narave aktivnosti ni predvideno nastajanje odpadkov v času izvedbe projekta kot po projektu. Podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 100 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.
Preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja zraka, vode ali tal	NE	Ukrepi sklopa 1 po svoji naravi nima predvidljivega vpliva na ta okoljski cilj oz. je ta vpliv nepomemben, ker načrtovani ukrepi nimajo neposrednih in primarnih posrednih učinkov v življenjskem ciklu in ne vsebujejo elementov, ki bi prispevali k onesnaževanju zraka, vode ali tal. Izvedba aktivnosti obnove travnikov bodo zaradi izvedenih ukrepov povečala sposobnost čiščenja zraka, tal in vode in bodo tako prispevali k zmanjševanju onesnaževanja. Podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 100 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.
Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in ekosistemov	NE	Ukrepi sklopa 1 po svoji naravi ima izrazito pozitiven vpliv na ta okoljski cilj, ker je projekt v celoti ciljno namenjen ravno izboljšanju stanja ohranjenosti in obnovi biotske raznovrstnosti in ekosistemov (HT 6210, 6410, 6510 in travniških vrst metuljev in hrošča puščavnika). Ukrep bo imel izrazito pozitiven vpliv na okoljski cilj. Naložbena sredstva bodo namenjena zlasti naslednjim konkretnim ukrepom:

		- obnovi in izboljšanju ekosistemov (obnova oz. izboljšanje HT 6210, 6410, 6510 in obnova oz. izboljšanje travniških habitatov metuljev), - aktivnostim za izboljšanje ekološke povezanosti (odkup travniških habitatov za zagotovitev povezljivosti populacij mravljiščarjev ali travniškega postavneža ter hrošča puščavnika) in - obvladovanju invazivnih tujerodnih vrst (npr. <i>Solidago gigantea</i>). Ukrepe navaja tudi Priloga B PUN. Pred izvedbo ukrepov, ki bi lahko potencialno vplivali na varstvo biotske raznovrstnosti, bo pred izvedbo ukrepov po potrebi pridobljeno naravovarstveno soglasje/dovoljenje za poseg ter v primeru doselitve travniškega postavneža dovoljenje za izredna ravnanja z zavarovanimi prosto živečimi živalskimi vrstami. Ukrepi sklopa 1 so podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 100 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.
--	--	--

SKLOP 2		
CILJ	Ali je za okoljske cilje v nadaljevanju potrebna vsebinska ocena skladnosti ukrepa z načelom, da se ne škoduje bistveno? DA/NE	Utemeljitev, če ste izbrali odgovor NE; kjer je relevantno, predložite informacije o razpoložljivi podporni dokumentaciji
Blažitev podnebnih sprememb	NE	Ukrepi sklopa 2 po svoji naravi nimajo predvidljivega vpliva na ta okoljski cilj oz. je ta vpliv pozitiven, saj so načrtovani ukrepi upravljalvske in obnovitvene narave in ne zajemajo aktivnosti, ki bi povzročili povečanje emisij toplogrednih plinov v času izvedbe obnove gozdnih HT in gozdnih habitatov. Po koncu izvedbe projektov bo zaradi obnove gozdov s posekom netipičnih vrst (predvsem iglavcev) in zasaditvijo oz. spodbujanjem rastiščem primerne vrstne sestave z listavci asimilacija toplogrednih plinov z oziroma večja kot v trenutnem stanju s spremenjenimi ali rastiščem neprilagojenih gozdov. Ukrepi bodo posredno pozitivno vpliva na prilagajanje na blaženje podnebnih sprememb, saj se bodo z izvedbo ukrepov krepili ponori toplogrednih plinov, saj so naravni gozdovi pomemben ponor toplogrednih plinov. V primeru načrtovanih projektnih aktivnostih, pričakovana sprememba letnih emisij TGP ni za več kot 20.000 t CO₂e, zato za projekt ni potrebna ocena ogljičnega odtisa. Ukrepi sklopa 2 so podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 40 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.
Prilagajanje podnebnim spremembam	NE	Ukrepi sklopa 2 po svoji naravi nimajo predvidljivega vpliva na ta okoljski cilj oz. je ta vpliv nepomemben.

		Ukrep posredno pozitivno vpliva na prilagajanje na podnebne spremembe, ker so načrtovane projektne aktivnosti načrtovane na način, da bodo povečale odpornosti naravnih in človekovih sistemov na podnebne spremembe (suše, vročinski valovi, spremembe padavinskih režimov itd.) na način: - da se bo z obnovo ali izboljšanjem stanja gozdov povečala naravna odpornost gozdnih ekosistemov na podnebne spremembe, saj so gozdovi z rastišči primerno vrstno sestavo bolj prilagojeni na posledice podnebnih sprememb in prispevajo k izboljšanju lokalne mikroklimi, hkrati pa so bolj odporni na napade škodljivcev in tujerodnih vrst (gliv, žuželk) kot rastiščem neprimerne vrste (npr. smreka, zeleni bor...). Ukrepi sklopa 2 so podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 40 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.
Trajnostna raba ter varstvo vodnih in morskih virov	NE	Ukrep posredno pozitivno vpliva na ta okoljski cilj, ker se bo z izvedbo načrtovanih projektnih aktivnostmi z izboljšanjem stanja biotske raznovrstnosti v omrežju Natura 2000 in na drugih prednostnih območjih varstva narave, krepila stabilnost in odpornost ekosistemov, kar lahko pozitivno vpliva tudi na stanje voda, saj so ti ekosistemi povezani z vodnim okoljem. Nadalje ukrep posredno pozitivno vpliva na trajnostno rabo ter varstvo vodnih in morskih virov, ker ukrepi med drugim naslavlja izboljšanje stanja ohranjenosti gozdov HT 91E0, ki so značilni gozdovi ob vodotokih in bodo z izvedbo ukrepov za izboljšanje stanja teh ciljnih vrst in HT prispevali tudi k izboljšanju in krepitvi tega okoljskega cilja, hkrati pa se bo z odkupom teh gozdov trajno zmanjšala nevarnost za posege, ki bi lahko škodljivo vplivali ali poslabšali stanje voda. Nadalje se ne pričakuje, da bodo ukrepi škodljivi za dobro stanje ali dober ekološki potencial vodnih teles, vključno s površinskimi in podzemnimi vodami, ker bo pred izvedbo ukrepov, ki bi lahko potencialno vplivali na stanje voda, pridobljeno vodno soglasje. V času izvedbe del obnove gozdov bodo sprejeti ukrepi za preprečitev morebitnega nenamernega onesnaženja voda zaradi gozdarske mehanizacije, medtem ko v času po zaključku del onesnaženja vodnih virov ni pričakovati oz. bodo izvedeni ukrepi celo prispevali k izboljšanju stanja voda, saj imajo gozdovi pomembno hidrološko vlogo – zadržujejo padavinsko vodo zadržujejo in preprečujejo, da bi odtekla po površini, čistijo podtalnico in površinske vode ter zadržujejo vodo in povečujejo zaloge vode v tleh. Podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 100 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.
Krožno gospodarstvo, vključno s	NE	Ukrepi po svoji naravi nimajo predvidljivega vpliva na ta okoljski cilj oz. je ta vpliv nepomemben, ker je narava ukrepov takšna, da se ne bo znatno povečevala uporaba naravnih

preprečevanjem odpadkov in recikliranjem		virov, da ukrepi ne bodo vplivali ali otežili ponovne uporabe izdelkov ali materialov ali skrajšali njihove življenjske dobe, otežili recikliranja materialov ali povečali odlaganje ali sežiganje odpadkov. Pri izvedbi aktivnosti sklopa 2 zaradi same narave aktivnosti ni predvideno nastajanje odpadkov v času izvedbe projekta kot po projektu. Podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 100 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.
Preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja zraka, vode ali tal	NE	Ukrepi sklopa 2 po svoji naravi nimajo predvidljivega vpliva na ta okoljski cilj oz. je ta vpliv nepomemben, ker načrtovani ukrepi nimajo neposrednih in primarnih posrednih učinkov v življenjskem ciklu in ne vsebujejo elementov, ki bi prispevali k onesnaževanju zraka, vode ali tal. Izvedba ukrepov obnove gozdov bo povečala sposobnost čiščenja zraka, tal in vode in bo tako prispevala k zmanjševanju onesnaževanja. Podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 100 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.
Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in ekosistemov	NE	Ukrepi sklopa 2 imajo po svoji naravi izrazito pozitiven vpliv na ta okoljski cilj, ker je projekt v celoti ciljno namenjen ravno izboljšanju stanja ohranjenosti in obnovi biotske raznovrstnosti in ekosistemov (HT 91E0, 9110, 91L0 in hrošča m. krešiča).. Naložbena sredstva bodo namenjena zlasti naslednjim konkretnim ukrepom: - obnovi in izboljšanju ekosistemov (obnova oz. izboljšanje HT 9110, 91L0 in 91E0 ter obnovi oz. izboljšanju gozdnih habitatov močvirskega krešiča), - aktivnostim za izboljšanje ekološke povezanosti (odkup gozdov in vzpostavitev mreže gozdnih »ekocelic«) in obvladovanju invazivnih tujerodnih vrst (npr. <i>Impatiens glandulifera</i>). Ukrepe navaja tudi Priloga B PUN. Pred izvedbo ukrepov, ki bi lahko potencialno vplivali na varstvo biotske raznovrstnosti, bo pred izvedbo ukrepov (npr. izkop jarka) pridobljeno naravovarstveno soglasje in odločba o odobritvi poseka izbranih dreves. Podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 100 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.

SKLOP 3		
CILJ	Ali je za okoljske cilje v nadaljevanju potrebna vsebinska ocena skladnosti ukrepa z načelom, da se ne škoduje bistveno? DA/NE	Utemeljitev, če ste izbrali odgovor NE; kjer je relevantno, predložite informacije o razpoložljivi podporni dokumentaciji
Blažitev podnebnih sprememb	NE	Ukrepi sklopa 3 po svoji naravi nimajo predvidljivega vpliva na ta okoljski cilj oz. je ta vpliv nepomemben, saj so načrtovani ukrepi upravljaljske in obnovitvene narave, ki ne zajemajo aktivnosti, ki bi povzročili povečanje emisij toplogrednih plinov v času izvedbe obnove habitatov ciljnih vrst ptic. Po koncu izvedbe ukrepov bo zaradi obnove in vzpostavitve novih visokodebelnih sadovnjakov, izboljšanja stanja mejic in izboljšanja stanja travniških površin asimilacija toplogrednih plinov iz ozračja večja kot v trenutnem stanju. Nadalje bodo ukrepi sklopa 3 načrtovani na način, da bodo izvedeni na čimbolj racionalni način z namenom zmanjševanja emisij zaradi prometa (npr. sajenje sadovnjakov na istem območju hkrati). Načrtovani ukrepi sklopa 3 niso narave, ki bi zahtevala presojo podnebne odpornosti, ob tem v primeru načrtovanih projektnih aktivnostih pričakovana sprememba letnih emisij TGP ne bo presegla 20.000 t CO₂e, zato za ukrepe ni potrebna ocena ogljičnega odtisa. Ukrepi sklopa 3 so podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 40 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.
Prilagajanje podnebnim spremembam	NE	Ukrep po svoji naravi nima predvidljivega vpliva na ta okoljski cilj oz. bo vpliv ukrepa pozitiven. Ukrep posredno pozitivno vpliva na prilagajanje na podnebne spremembe, ker so načrtovane projektne aktivnosti načrtovane na način, da bodo povečale odpornosti naravnih in človekovih sistemov na podnebne spremembe (suše, vročinski valovi, spremembe padavinskih režimov itd.) na način: - da se bo z obnovo ali izboljšanjem stanja visokodebelnih sadovnjakov, mejic in travniških površin povečala naravna odpornost teh krajinskih struktur na podnebne spremembe, saj le-te prispevajo k izboljšanju lokalne mikroklimе in zmanjševanju vplivov podnebnih sprememb, kot je npr. zmanjševanje intenzitete vetra itd. Ukrepi sklopa 3 so podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 40 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.
Trajnostna raba ter varstvo vodnih in morskih virov	NE	Ukrep posredno pozitivno vpliva na ta okoljski cilj, ker se bo z izvedbo načrtovanih projektnih aktivnostmi krepila stabilnost in odpornost ekosistemov, kar lahko pozitivno vpliva tudi na stanje voda, saj so ti ekosistemi povezani z vodnim okoljem. Visokodebelni sadovnjaki in mejice prispevajo k zadrževanju

		padavinske vode in zmanjšajo njeno hitro odtekanje, kar bi lahko dodatno prispevalo k povečevanju poplavne nevarnosti in plazovitosti tal. V času izvedbe del bodo sprejeti primerni preventivni ukrepi za preprečitev morebitnega nenamernega onesnaženja voda zaradi uporabe mehanizacije, medtem ko v času po zaključku del onesnaženja vodnih virov ni pričakovati oz. bodo izvedeni ukrepi celo prispevali k izboljšanju stanja voda. Podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 100 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.
Krožno gospodarstvo, vključno s preprečevanjem odpadkov in recikliranjem	NE	Ukrep po svoji naravi nimajo predvidljivega vpliva na ta okoljski cilj oz. je ta vpliv nepomemben, ker je narava ukrepov takšna, da se ne bo znatno povečevala uporaba naravnih virov, da ne bo vpliva ali onemogočil ponovne uporabe izdelkov ali materialov ali skrajšal njihove življenjske dobe, otežil recikliranja materialov ali povečal odlaganje ali sežiganje odpadkov. Pri izvedbi aktivnosti sklopa 3 zaradi same narave aktivnosti ni predvideno nastajanje odpadkov v času izvedbe ukrepov kot po projektu. Podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 100 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.
Preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja zraka, vode ali tal	NE	Ukrepi sklopa 3 po svoji naravi nimajo predvidljivega vpliva na ta okoljski cilj oz. je ta vpliv nepomemben, ker načrtovani ukrepi nimajo neposrednih in primarnih posrednih učinkov v življenjskem ciklu in ne vsebujejo elementov, ki bi prispevali k onesnaževanju zraka, vode ali tal. Izvedba ukrepov sklopa 3, kot je obnova visokodebelnih sadovnjakov, izboljšanje stanja mejic ter obnova travnikov, bodo zaradi izvedenih ukrepov povečala sposobnost čiščenja zraka, tal in vode in bodo tako prispevali k zmanjševanju onesnaževanja. Podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 100 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.
Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in ekosistemov	NE	Ukrepi sklopa 3 imajo po <i>svoji naravi izrazito pozitiven vpliv na ta okoljski cilj, ker je projekt v celoti ciljno namenjen ravno izboljšanju stanja ohranjenosti in obnovi biotske raznovrstnosti in ekosistemov s poudarkom na izboljšanju primernih gnezditvenih in prehranjevalnih habitatov za ciljne vrste travniških ptic (smrdokavra, veliki skovik in hribski škrlanec).</i> Naložbena sredstva bodo namenjena zlasti naslednjim konkretnim ukrepom:

		- obnovi in izboljšanju habitatov ciljnih vrst smrdokavra, veliki skovik in hribski škrjanec, ki obsegajo predvsem visokodebelne sadovnjake, mejice in ekstenzivne travnike; - aktivnostim za izboljšanje ekološke povezanosti ključnih habitatov in krajinskih elementov – mejic, manjših gozdnih otokov, ekstenzivnih travnikov in visokodebelnih sadovnjakov; - obvladovanju invazivnih tujerodnih vrst (npr. <i>Solidago gigantea</i>) - zagotavljanju primernega gnezditvenega habitata z nameščanjem gnezdilnic in aktivnim varstvom gnezd. Načrtovani ukrepi za ciljne vrste ptic so strokovno osnovani na podlagi ekoloških raziskav ciljnih vrst na območju Natura 2000 Goričko (Denac, 2014³; Podletnik, 2015⁴; Denac in Kmecl, 2016⁵; Koležnik, 2019⁶; Denac, Kmecl, Šalamun, Božič in Basle, 2021⁷). Ukrepe navaja tudi Priloga B PUN. Podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 100 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.
--	--	--

³ Denac, K. (2014). Ekološka raziskava smrdokavre in velikega skovika. Poročilo. DOPPS, Ljubljana.

⁴ Podletnik, M. (2015). Izbor prehranjevalnega habitata in prehrana smrdokavre (*Upupa epops*) v mozaični kulturni krajini na Goričkem (SV Slovenija). Magistrsko delo. UM, FNM, Maribor.

⁵ Denac K. & Kmecl P. (2016). Raziskava prehranjevališč velikega skovika *Otus scops* z metodo GPS telemetrije. Program finančnega mehanizma EGP 2009-2014, projekt Gorički travniki. DOPPS, Ljubljana.

⁶ Koležnik, B. (2019). Domači okoliš, prehrana in raba prehranjevalnih habitatov velikega skovika (*Otus scops*) v mozaični kulturni krajini na Goričkem (SV Slovenija). Magistrsko delo. UM, FNM, Maribor.

⁷ Denac K., Kmecl P., Šalamun Ž., Božič L., & Basle T. (2021). Raba habitata velikega skovika *Otus scops* na območju Natura 2000 Goričko in ocena uspešnosti varstvenih ukrepov. Poročilo. Projekt Gorička krajina (OP20.06.02.006/1). Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. DOPPS, Ljubljana.

SKLOP 4		
CILJ	Ali je za okoljske cilje v nadaljevanju potrebna vsebinska ocena skladnosti ukrepa z načelom, da se ne škoduje bistveno? DA/NE	Utemeljitev, če ste izbrali odgovor NE; kjer je relevantno, predložite informacije o razpoložljivi podporni dokumentaciji
Blažitev podnebnih sprememb	NE	Ukrep po svoji naravi nima predvidljivega vpliva na ta okoljski cilj oz. je ta vpliv nepomemben. V primeru načrtovanih projektnih aktivnosti tega sklopa, pričakovana sprememba letnih emisij TGP ni za več kot 20.000 t CO₂e, zato za projekt ni potrebna ocena ogljičnega odtisa. Prilagamo dokument presoje podnebne odpornosti z dne 17. 6. 2025, izdelal GIGA-R d.o.o., za infrastrukturo z življenjsko dobo, daljšo od pet let, iz katere so razvidni ukrepi za blažitev podnebnih sprememb. Ukrepi sklopa 4 so podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 40 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.
Prilagajanje podnebnim spremembam	DA	Pretežni del ukrepov sklopa 4 po svoji naravi nimajo v večini predvidljivega vpliva na ta okoljski cilj oz. je ta vpliv nepomemben. Ukrepi sklopa 4 so podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 40 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060. Ukrepi posredno pozitivno vplivajo na prilagajanje na podnebne spremembe, ker so načrtovane projektne aktivnosti načrtovane na način, da bodo povečale odpornosti naravnih in človekovih sistemov na podnebne spremembe (suše, vročinski valovi, spremembe padavinskih režimov itd.) na način: - da se bo z obnovo in izkopom mlak ugodno vplivalo k izboljšanju lokalne mikroklimе in zmanjševanju vplivov podnebnih sprememb, kot je npr. zmanjševanje vpliva suš, saj vodni viri prispevajo k hlajenju zraka itd. - z odkupom 13 ha površin v vlažnih dolinah se bodo trajno ohranila mokrišča, ki so ključna pri zagotavljanju odpornosti ekosistemov na podnebne spremembe, saj pozitivno vplivajo na mikroklimo in prispevajo k ohranjanju vlažnostnega režima. Za ukrepe vgradnje stalnih ograj in podhodov so bila ugotovljena podnebna tveganja izreden pretok vodotokov, ekstremno visoke temperature, vročinski valovi in zemeljski plazovi, zato je za ta poseg in cilj v nadaljevanju opravljena vsebinska ocena. Prilagamo dokument presoje podnebne odpornosti z dne 17. 6. 2025, izdelal GIGA-R d.o.o., za infrastrukturo z življenjsko dobo, daljšo od pet let, iz katere so razvidna identificirana podnebna tveganja.
Trajnostna raba ter varstvo	NE	Ukrepi sklopa 4 po svoji naravi nimajo v večini predvidljivega vpliva na ta okoljski cilj oz. je ta vpliv nepomemben.

vodnih in morskih virov		V času izvedbe izkopa in obnove mlak kot tudi izvedbe vgradnje varovalnih elementov za dvoživke bodo sprejeti primerni preventivni ukrepi za preprečitev morebitnega nenamernega onesnaženja voda zaradi uporabe mehanizacije, medtem ko v času po zaključku del onesnaženja vodnih virov ni pričakovati oz. bodo izvedeni ukrepi celo prispevali k izboljšanju stanja voda. Nadalje se ne pričakuje, da bodo ukrepi škodljivi za dobro stanje ali dober ekološki potencial vodnih teles, vključno s površinskimi in podzemnimi vodami, ker bo pred izvedbo ukrepov, ki bi lahko potencialno vplivali na stanje voda (npr. izkop in obnova mlak, vgradnja varovalnih elementov), pridobljeno vodno soglasje. Ukrepi sklopa 4 so podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 100 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.
Krožno gospodarstvo, vključno s preprečevanjem odpadkov in recikliranjem	NE	Ukrep po svoji naravi nima predvidljivega vpliva na ta okoljski cilj oz. je ta vpliv nepomemben, ker je narava ukrepov takšna, da se ne bo znatno povečevala uporaba naravnih virov, da ne bo vplival ali otežil ponovne uporabe izdelkov ali materialov ali skrajšal njihove življenjske dobe, otežil recikliranja materialov ali povečal odlaganje ali sežiganje odpadkov. Ukrepi sklopa 4 so podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 100 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060. V fazi gradbenih posegov pri načrtovanem izkopu ali obnovi mlak ni predviden nastanek gradbenih odpadkov. Izkopana zemljina se bo razgrnila na lokaciji ukrepov, pri čemer bo po končanju del ustrezno zasejana s travno mešanico. Pri vgradnji stalnih varovalnih ograj in elementov bodo v fazi gradnje uporabljeni materiali, ki zadoščajo zahtevanim tehničnim smernicam in zagotavljajo ustrezno odpornost na vplive podnebnih sprememb). V fazi uporabe in fazi po koncu življenjske dobe za večino ukrepov sklopa 4 ni pričakovati nastajanja odpadkov, v primeru vgradnje stalnih ograj pa je predvidena življenjska doba elementov 30 let, zato negativnih vplivov v času po izvedbi investicije ni pričakovati.
Preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja zraka, vode ali tal	NE	Ukrep po svoji naravi nima predvidljivega vpliva na ta okoljski cilj oz. je ta vpliv minimalen. ZRAK: Med gradbenimi in pripravljalnimi deli (npr. izkopi mlak, vgradnji varovalnih elementov za dvoživke) bo prišlo do začasnega povečanja emisij prahu in izpustov iz gradbene mehanizacije. Vplivi bodo lokalizirani, omejeni na območje delovišč in kratkotrajni. Uporaba sodobne gradbene opreme ter upoštevanje ukrepov za preprečevanje prašenja (npr. po potrebi vlaženje površin) bodo vplive še dodatno omejili. Po izvedbi ukrepov ne bo več nobenih emisij, povezanih z gradbenimi deli. VODE: Nobena od predvidenih lokacij za izvedbo ukrepov sklopa 4 ne leži na vodovarstvenem območju. Med izvajanjem del sicer

		obstaja minimalno tveganje za onesnaženja voda med izvajanjem del, pri čemer bodo v fazi izvedbe del sprejeti ustrezno preventivni in prednostni ukrepi za preprečitev onesnaževanja voda. Po izvedbi ukrepov onesnaženje ni pričakovano. TLA: Predvideni posegi so lokalizirani, pri čemer bo prišlo do lokalno omejenih posegov v tla – izkop mlak in vgradnja varovalnih ukrepov za dvoživke, vendar bo zemljina v največji meri uporabljena na mestu izkopa (ureditev brežine mlak) oz. ustrezno deponirana, skladno z veljavno zakonodajo. Na območju ukrepov bodo v fazi po izvedbi gradnje vzpostavljeni naravni procesi revitalizacije tal na način naravne sukcesije, pri čemer bodo novonastale brežine mlak zasejane s travnimi mešanici. Ukrepi sklopa 4 so podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 100 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.
Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in ekosistemov	NE	Ukrepi sklopa 4 imajo po svoji naravi izrazito pozitiven vpliv na ta okoljski cilj, ker je projekt v celoti ciljno namenjen ravno izboljšanju stanja ohranjenosti in obnovi biotske raznovrstnosti in ekosistemov s poudarkom na izboljšanju habitatov ciljnih vrst dvoživk hribski urh in veliki pupek. Naložbena sredstva bodo namenjena zlasti naslednjim konkretnim ukrepom: - obnovi mlak za hribskega urha in velikega pupka, - obnovi in izboljšanju habitata hribskega urha in velikega pupka z zagotavljanjem mreže stoječih vod v različnih sukcesijskih stopnjah brez rib, - obnovo prehodnosti koridorjev z vzpostavitvijo podhodov in ograj za dvoživke obnovo prehodnosti koridorjev s postavljanjem varovalnih ograj in podhodov. Ukrepe navaja tudi Priloga B PUN. Pred izvedbo ukrepov, ki bi lahko potencialno vplivali na varstvo biotske raznovrstnosti, bo pred izvedbo ukrepov (npr. izkop mlak) pridobljeno ustrezno naravovarstveno soglasje ali dovoljenje za poseg, medtem ko bo za prenos zavarovanih vrst dvoživk pridobljeno dovoljenje za ravnanja z zavarovanimi prosto živečimi živalskimi vrstami. Ukrepi sklopa 4 so podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 100 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.

SKLOP 5		
CILJ	Ali je za okoljske cilje v nadaljevanju potrebna vsebinska ocena skladnosti ukrepa z načelom, da se ne škoduje bistveno? DA/NE	Utemeljitev, če ste izbrali odgovor NE; kjer je relevantno, predložite informacije o razpoložljivi podporni dokumentaciji
Blažitev podnebnih sprememb	NE	Ukrep po svoji naravi nima predvidljivega vpliva na ta okoljski cilj oz. je ta vpliv nepomemben. Prilagamo dokument presoje podnebne odpornosti z dne 17. 6. 2025, izdelal GIGA-R d.o.o., za infrastrukturo z življenjsko dobo, daljšo od pet let iz katere so razvidni ukrepi za blažitev podnebnih sprememb. V sklopu ureditve interpretativne razstave v Serdici, ki zajema rekonstrukcijo obstoječega objekta, vključno z okolico objekta, v kateri so načrtovane po večini sonaravne zunanje ureditve in s katerimi se bodo ohranjali avtohtoni rastlinski sestoji, se lahko pričakuje, da bo ukrep pripomogel k blaženju podnebnih sprememb na način, da bo vegetacija služila kot ponor CO₂. Prav tako zelene površine zagotavljajo ustrezno mikroklimo območja. Virov toplogrednih plinov večina ureditev tako ne predstavlja. Vir emisij toplogrednih plinov bo poraba elektrike v prenovljenem objektu v Serdici, ki pa bo zanemarljiva (uporabljene bodo varčne LED sijalke, v sanitarijah bodo vgrajene luči na senzor). Objekt bo prenovljen, kar bo vključevalo tudi menjavo stavbnega pohištva, prenovljen bo del fasade, ki je načrtovan v obliki "zelene fasade". Z izvedbe obnove bo objekt v veliki meri energetske saniran in energetsko bolj varčen. Objekt se bo ogreval in hladil s klimatsko napravo. V skladu s tabelo 1 Tehničnih smernic EU in preglednico št. 7 Smernic organa upravljanja za krepitev podnebne odpornosti infrastrukture načrtovani projekt ne spada v nobeno izmed kategorij projektov, za katere bi bilo potrebno izdelati podroben ogljični odtis. Za načrtovani projekt je bilo s preliminarnim izračunom ogljičnega odtisa v obdobju enega leta ugotovljeno, da absolutne ali relativne emisije ne bodo presegale 20.000 ton CO₂e. Podrobnejša analiza (faza 2) vpliva projekta na blaženje podnebnih sprememb tako za projekt ni potrebna. Ukrep je po vsebini enak ukrepu, ki je bil ocenjen v okviru predhodne ocene PEKP 2021-2027, ker je bil ocenjen v sklopu SC RSO2.7. <i>izboljšanje varstva in ohranjanja narave ter biotske raznovrstnosti in zelene infrastrukture, tudi v mestnem okolju, in zmanjšanje vseh oblik onesnaževanja, ki zajema ukrepe za izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti v omrežju Natura 2000 in na drugih prednostnih območjih varstva narave kot ukrep, ki ob upoštevanju omilitvenih ukrepov ne bo povzročil bistvene škode na okoljski cilj.</i> Za SC RSO2.7 so v Prilogi 2 Meril za izbor operacij v okviru PEKP 21-27 navedeni omilitveni ukrepi, ki se nanašajo na projekte na

		področju trajnostnega turizma. Projekt in ukrepi ne naslavljajo neposredno področje trajnostnega turizma, vendar se tega področja dotika le posredno preko ureditve kakovostne interpretacije, pri čemer je ta načrtovana na način, da spodbuja kolesarjenje in hojo kot načina oblike trajnostnega prometa. V sklopu ureditve interpretacijske točke ob Ledavskem jezeru je načrtovana tudi ureditev manjšega parkirišča s travnimi rešetkami in na delu, kjer že obstaja naravna senca zaradi neposredne bližine gozda. Promet se na lokaciji že dogaja in se zaradi ureditev ne bo povečal oziroma bo to povečanje zanemarljivo. Podobno velja za ureditev ostalih treh interpretativnih točk ob Bukovniškem jezeru, Gradu in Tromejnik, ki so bila načrtovana na način, da so za izhodišče za obisk točke ali poti predvidena že obstoječa urejena parkirišča, kjer promet že poteka in zaradi ureditve interpretacije ni pričakovati bistvenega povečanja TGP. Vse tri ureditve bodo urejene na način, da bo za obisk omogočen peš ali delno s kolesi. Dvignjena pot ob Ledavskem jezeru bo izvedena z izgradnjo lesene konstrukcije, ki omogoča dostop obiskovalcev brez poseganja v varovane površine. Interpretacija ob Bukovniškem jezeru bo izvedena v obstoječem objektu. Objekt se nahaja ob jezeru, ki je priljubljena izletna točka in je dostopen prek že obstoječega parkirišča za osebna vozila in avtobuse. Projekt interpretacije vsebin na tematski poti pri Gradu in na učni poti Tromejnik bo izveden ob že obstoječih javno dostopnih poteh, pri čemer je trasa učne poti že umeščena v prostor. Del poti se bo obnovil in nadgradil, kar ne vključuje energetske intenzivnih gradbenih del. Glede na naravo posegov in obseg aktivnosti vzpostavljene interpretacije ne bodo povzročale pomembnih emisij toplogrednih plinov ter ne bodo presegle praga 20.000 ton CO₂ ekvivalentov letno, kot ga določajo Smernice OU za DNSH. Ukrepi sklopa 5 so podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 40 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.
Prilagajanje podnebnim spremembam	DA	Pretežni del ukrepov sklopa 5 po svoji naravi nimajo v večini predvidljivega vpliva na ta okoljski cilj oz. je ta vpliv nepomemben. Ukrepi sklopa 5 so podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 40 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060. Za projekt je bil opravljen osnovni pregled podnebne odpornosti (Faza 1), ki je zajemal analizo občutljivosti, analizo izpostavljenosti in oceno ranljivosti. Analiza izpostavljenosti je pokazala, da bo projekt zaradi podnebnih sprememb v prihodnosti izpostavljen na naslednjih področjih: • ekstremne temperature – visoke temperature, • vročinski valovi,

		• izredni pretok vodotokov, • poplave, • ekstremni vetrovni dogodki, • zemeljski plazovi in • erozija tal. Na podlagi ocene ranljivosti se je izkazalo, da je projekt srednje in visoko ranljiv na naslednjih področjih: • V obstoječem stanju: ○ Srednja ranljivost: ekstremne temperature – visoke temperature ○ Visoka ranljivost: / • V prihodnjem stanju: ○ Srednja ranljivost: Vročinski valovi, izredni pretok vodotokov, poplave, gozdni požari, ekstremni vetrovni dogodki, zemeljski plazovi ○ Visoka ranljivost: ekstremne temperature – visoke temperature Glede na rezultate ocene ranljivosti, se je za projekt izvedlo tudi oceno tveganja ter podrobnejši pregled v Fazi 2 postopka pregleda podnebne odpornosti. V analizi tveganja je bilo ugotovljeno, da imajo v prihodnjem stanju visok faktor tveganja naslednji dejavniki: • Najvišji faktor tveganja (rdeče): / • Visok faktor tveganja (oranžno): Vročinski valovi, ekstremno visoke temperature, izreden pretok vodotokov, zemeljski plazovi. Za projekt so se na področju visokega in najvišjega faktorja tveganja načrtovali oziroma preverili prilagoditveni ukrepi. Ukrepi so razvidni iz priloženega dokumenta – Presoje podnebne odpornosti, GIGA-R d.o.o.
Trajnostna raba ter varstvo vodnih in morskih virov	NE	Ukrepi sklopa 5 po svoji naravi nimajo v večini predvidljivega vpliva na ta okoljski cilj oz. je ta vpliv nepomemben. V času izvedbe načrtovanih ureditev za vzpostavitev interpretacije bodo sprejeti primerni preventivni ukrepi za preprečitev morebitnega nenamernega onesnaženja voda zaradi uporabe gradbene mehanizacije, medtem ko v času po zaključku del onesnaženja vodnih virov ni pričakovati oz. bodo izvedeni ukrepi celo prispevali k izboljšanju stanja voda. Nadalje se ne pričakuje, da bodo ukrepi škodljivi za dobro stanje ali dober ekološki potencial vodnih teles, vključno s površinskimi in podzemnimi vodami, ker bo pred izvedbo ukrepov, ki bi lahko potencialno vplivali na stanje voda (npr. rekonstrukcija objekta za vzpostavitev razstave v Serdici, ureditev točke ob Ledavskem jezeru), pridobljeno potrebna soglasja in mnenje za pridobitev gradbenega dovoljenja (npr. mnenje upravljavca javnega vodovoda, mnenje upravljavca kanalizacije, mnenje organa, prisojnega za upravljanje voda itd.). V fazi ureditve sanitarij v sklopu rekonstrukcije objekta za vzpostavitev razstave v Serdici je načrtovana vgradnja WC kotličkov z dvokoličinskim kroženjem, sanitarna armatura (pipe) pa bodo cilju prispevali s senzorsko omejitvijo maksimalnega pretoka vode.

		Interpretacija vsebin v skednju ob kmečki iži v Serdici bo izvedena brez posegov v vodna telesa ali sprememb vodnega režima. Sanitarni prostor bo urejen skladno z veljavno zakonodajo, pri čemer ne bo povzročal negativnih vplivov na količinsko ali kakovostno stanje voda. Ureditev okolice z zasaditvijo in dostopno potjo ne bo vplivala na vodne vire, zato projekt ne povzroča bistvene škode cilju trajnostne rabe ter varstva vodnih virov. Interpretacija vsebin ob Ledavskem jezeru bo umeščena v naravno okolje na način, ki ne povzroča bistvene škode cilju trajnostne rabe ter varstva vodnih virov. Ureditev bo izvedena z leseno dvignjeno brvjo, ki omogoča dostop obiskovalcev brez neposrednega poseganja v površine varovanega življenjskega prostora. S tem se preprečuje erozija tal, onesnaževanje vodnih teles in motenje naravnega vodnega režima. Projekt ne vključuje posegov v vodna telesa ali sprememb odvodnjavanja, zato ne vpliva negativno na količinsko ali kakovostno stanje voda. Interpretacija vsebin ob Bukovniškem jezeru bo izvedena v obstoječem objektu, brez posegov v vodna telesa ali sprememb vodnega režima. Uporaba obstoječe infrastrukture, vključno s parkiriščem, in omejen obseg ureditve ne povzročata dodatnih obremenitev za vodne vire. Interpretacijski poti pri Gradu in Tromejnik se bosta obnovili brez posegov v vodna telesa ali sprememb vodnega režima. Infrastruktura interpretacije, vključno z igrali, bo umeščena v prostor z minimalnim vplivom na naravno okolje in brez dodatnih obremenitev za vodne vire. Ukrepi sklopa 4 so podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 100 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.
Krožno gospodarstvo, vključno s preprečevanjem odpadkov in recikliranjem	NE	Ukrepi sklopa 5 po svoji naravi nimajo predvidljivega vpliva na ta okoljski cilj oz. je ta vpliv nepomemben, ker bodo je narava ukrepov takšna, da ne bodo znatno povečevali uporabo naravnih virov, da ne bodo vplivali ali otežili ponovno uporabo izdelkov ali materialov ali skrajšali njihovo življenjsko dobo, otežili recikliranje materialov ali povečal odlaganje ali sežiganje odpadkov. Ukrepi sklopa 5 so podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 100 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060. V času izvedbe ureditev, ki zahtevajo gradbeno dovoljenje (razstava Serdica, točka Ledavsko jezero) bo načrta za gospodarjenje z gradbenimi odpadki izdelan v sklopu izdelave dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja, skladno z Uredbo o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Uradni list RS, št. 34/08 in 44/22 – ZVO-2), ki predpisuje izdelavo za posege, kjer je potrebno gradbeno dovoljenje. Slednje se bo pridobilo tekom projekta, ko bo izdelana projektna dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja. V primeru rekonstrukcije objekta v Serdici se bo konstrukcija objekta (nosilni opečni stebri, strešna konstrukcija) v celoti ohranili, ohranja se tudi strešna kritina, hkrati pa bo notranja finalna obdelava prostora iz večinsko naravnih materialov, pri čemer bo del stenske dekoracije ponovno recikliran iz obstoječih lesenih desk. Pri ureditvi interpretativne točke ob

		Bukovniškem jezeru v obstoječem objektu ne bodo izvedeni nobeni posegi v obstoječem objektu, pri katerem bi nastali odpadki, bo pa zaradi ureditve razstave prišlo do ponovne uporabe praznega prostora, torej do reciklaže objekta z novo vsebino. V sklopu ureditev, ki so po obsegu manj obsežna in ne zahtevajo pridobitve gradbenega dovoljenja, bo v manjši meri ob ureditvah nastal izkopen material (zemljina), ki bo poravnana in tako ponovno uporabljena na lokaciji, neposredno v okolici posegov. V primeru ureditev interpretativnih točk v naravi bodo večinoma uporabljeni naravni materiali lokalnega izvora (les). Pri izvedbi ukrepov bodo upoštevana načela Uredbe o zelenem javnem naročanju. Interpretacija pri Gradu in učna pot Tromejnik bosta vzpostavljeni na dostopih, kjer je infrastruktura že umeščena v prostor, del poti pa se bo uredil oz. obnovil z uporabo trajnostnih materialov in brez večjega nastanka gradbenih odpadkov. Infrastruktura interpretacije bo zasnovana tako, da omogoča dolgo življenjsko dobo in možnost ponovne uporabe elementov. Projekt zato ne povzroča bistvene škode cilju prehoda na krožno gospodarstvo. V času po obratovanja bodo zaradi rabe objektov (npr. uporabe sanitarij) nastajali različni odpadki, ki jih bodo lahko uporabniki ustrezno odložili v za to namenjene koše in bodo odpadki nato primerno predani izvajalcem ravnanja z odpadki. Na drugih ureditvah (npr. tematskih poteh) nastajanja odpadkov s strani uporabnikov v času uporabe ni pričakovati, saj ne bodo postavljeni koši za smeti, temveč se uporabnike spodbuja k zmanjševanju nastajanja odpadkov ter k odgovornemu ravnanju z odpadki pri viru (uporabniku samem). Negativnih vplivov v času po izvedbi ukrepov ni pričakovati.
Preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja zraka, vode ali tal	NE	Ukrep po svoji naravi nima predvidljivega vpliva na ta okoljski cilj oz. je ta vpliv minimalen. ZRAK: Med gradbenimi in pripravljalnimi deli (npr. izkopi mlak, vgradnji varovalnih elementov za dvoživke) bo prišlo do začasnega povečanja emisij prahu in izpustov iz gradbene mehanizacije. Vplivi bodo lokalizirani, omejeni na območje delovišč in kratkotrajni. Uporaba sodobne gradbene opreme ter upoštevanje ukrepov za preprečevanje prašenja (npr. po potrebni vlaženje površin) bodo vplive še dodatno omejili. Po izvedbi ukrepov ne bo več nobenih emisij, povezanih z gradbenimi deli. VODE: Nobena od predvidenih lokacij za izvedbo ukrepov sklopa 5 ne leži na vodovarstvenem območju. Med izvajanjem del sicer obstaja minimalno tveganje za onesnaženja voda med izvajanjem del, pri čemer bodo v fazi izvedbe del sprejeti ustrezno preventivni in prednostni ukrepi za preprečitev onesnaževanja voda. Po izvedbi ukrepov onesnaženje ni pričakovano. TLA:

		Predvideni ukrepi se v delu nanašajo na obstoječe objekte, ki ne predvidevajo dodatne pozidave, medtem ko bodo v primeru ostalih ureditev posegi lokalizirani na točkovna območja sidranja elementov (npr. interpretativnih pultov itd.). Na območju ukrepov bodo v fazi po izvedbe gradnje vzpostavljeni naravne procesi revitalizacije tal na način naravne sukcesije. Ukrepi sklopa 5 so podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 100 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.
Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in ekosistemov	NE	Ukrepi sklopa 5 imajo po svoji naravi posredno izrazito pozitiven vpliv na ta okoljski cilj, ker je projekt v celoti ciljno namenjen ravno izboljšanju stanja ohranjenosti in obnovi biotske raznovrstnosti in ekosistemov s povečevanjem ozaveščenosti prebivalcev in obiskovalcev območja na temo naslovljenih HT, vrst in izvedenih varstvenih ukrepov. Naložbena sredstva bodo namenjena naslednjim konkretnim ukrepom: - vzpostaviti kakovostne interpretacije ciljnih HT in vrst ter izvedenim varstvenim ukrepom v bližini lokacij izvedenih varstvenih ukrepov, na območjih, ki so že urejeni za obiskovanje ali na območju naravnih vrednot. Ukrepe posredno navaja tudi Priloga B PUN. Pred izvedbo ukrepov, ki bi lahko potencialno vplivali na varstvo biotske raznovrstnosti, bo pred izvedbo ukrepov (npr. ureditve na tematski poti pri Gradu) pridobljeno naravovarstveno soglasje, medtem ko bo za posege, ki zahtevajo pridobitev gradbenega dovoljenja pridobljeno mnenje službe za varstvo narave. Ukrepi sklopa 5 so podporni ukrep okoljskemu cilju s koeficientom 100 % glede na Prilogo I Uredbe (EU) 2021/1060.

2. del KONTROLNEGA SEZNAMA ZA OCENO SKLADNOSTI Z NAČELOM, DA SE NE ŠKODUJE BISTVENO (VSEBINSKA OCENA)

SKLOP 4	
Okoljski cilj	Vsebinska ocena
Prilagajanje podnebnim spremembam	Za ukrepe vgradnje stalnih ograj in podhodov so bila v presoji podnebne odpornosti ugotovljena podnebna tveganja izreden pretok vodotokov, ekstremno visoke temperature, vročinski valovi in zemeljski plazovi, zato je za ta cilj opravljena vsebinska ocena. Prilagamo dokument presoje podnebne odpornosti z dne 17. 6. 2025, izdelal GIGA-R d.o.o., za infrastrukturo z življenjsko dobo, daljšo od pet let, iz katere so razvidni ukrepi za prilagajanje podnebnim spremembam v fazi 2 – podrobna analiza podnebne odpornosti. V analizi tveganja je bilo ugotovljeno, da imajo v prihodnjem stanju visok faktor tveganja naslednji dejavniki: • Najvišji faktor tveganja (rdeče): / • Visok faktor tveganja (oranžno): Vročinski valovi, ekstremno visoke temperature, izreden pretok vodotokov, zemeljski plazovi. Za projekt so se na področju visokega in najvišjega faktorja tveganja načrtovali oziroma preverili prilagoditveni ukrepi. Ukrepi so razvidni iz priloženega dokumenta – Presoje podnebne odpornosti, GIGA-R d.o.o., junij 2025. Povzetek prilagoditev na identificirane dejavnike za ukrep vgradnje stalnih ograj in podhodov:

	- za ugotovljeno podnebno tveganje »izreden pretok vodotokov« nima vpliva, saj ureditve niso načrtovane v neposredni bližini vodotokov; - za ugotovljeno podnebno tveganje »vročinski valovi in ekstremno visoke temperature« je predvidena uporaba ureditev na temperaturne spremembe in vlago odpornih materialov. Ker gre za prometno infrastrukturo, morajo elementi ustrezati tehničnim standardom (npr. ustreznim trdnostnim razredom in standardom, ki zagotavljajo dobro tehnološko odpornost; - za ugotovljeno podnebno tveganje »zemeljski plazovi« je zaradi načrtovane ureditve s stabilno konstrukcijo in z odpornimi materiali na to tveganje ustrezno prilagojeni, hkrati pa izvedeni na način, da se ne bo poslabšala varnost pred zemeljskimi plazovi. Na podlagi preverjanja načrtovanih in prilagoditvenih ukrepov so podnebna tveganja zmanjšana na sprejemljivo raven.
SKLOP 5	
Prilagajanje podnebnim spremembam	Za ukrep vzpostavitve interaktivne razstave v Serdici, ki vključuje rekonstrukcijo obstoječega objekta in opremljanje razstave so bila v presoji podnebne odpornosti ugotovljena podnebna tveganja izreden pretok vodotokov, ekstremno visoke temperature, vročinski valovi in zemeljski plazovi, zato je za ta cilj opravljena vsebinska ocena. Prilagamo dokument presoje podnebne odpornosti z dne 17. 6. 2025, izdelal GIGA-R d.o.o., za infrastrukturo z življenjsko dobo, daljšo od pet let, iz katere so razvidni ukrepi za prilagajanje podnebnim spremembam v fazi 2 – podrobna analiza podnebne odpornosti. V analizi tveganja je bilo ugotovljeno, da imajo v prihodnjem stanju visok faktor tveganja naslednji dejavniki: • Najvišji faktor tveganja (rdeče): / • Visok faktor tveganja (oranžno): Vročinski valovi, ekstremno visoke temperature, izreden pretok vodotokov, zemeljski plazovi. Za projekt so se na področju visokega in najvišjega faktorja tveganja načrtovali oziroma preverili prilagoditveni ukrepi. Ukrepi so razvidni iz priloženega dokumenta – Presoje podnebne odpornosti, GIGA-R d.o.o., junij 2025. Povzetek prilagoditev na identificirane dejavnike za ukrep ureditve razstave v Serdici: - za ugotovljeno podnebno tveganje »izreden pretok vodotokov« nima vpliva, saj ureditev ni načrtovana v neposredni bližini vodotokov; - za ugotovljeno podnebno tveganje »vročinski valovi in ekstremno visoke temperature« je predvidena uporaba ureditev na temperaturne spremembe in vlago odpornih materialov, hkrati pa je predvidena izvedba pasivnih ukrepov, kot je zelena fasada z zasaditvijo zelenih vzpenjal po fasadi objekta za pasivno senčenje; hkrati bo objekt imel možnost hlajenja s klimatsko napravo; - za ugotovljeno podnebno tveganje »zemeljski plazovi« je zaradi načrtovane ureditve s stabilno konstrukcijo in z odpornimi materiali na to tveganje ustrezno prilagojeni, hkrati pa izvedeni na način, da se ne bo poslabšala varnost pred zemeljskimi plazovi. Na podlagi preverjanja načrtovanih in prilagoditvenih ukrepov so podnebna tveganja zmanjšana na sprejemljivo raven. Nadalje je bila presojan vpliv ureditve na druge obstoječe objekte in infrastrukture, pri čemer je bilo ugotovljeno, da je že v obstoječem stanju ureditev izvedena na način, da ni možen nastanek toplotnega otoka niti se z ureditvijo ne bo poslabšala varnost območij pred zemeljskimi plazovi.

Zaključek:

Presajo skladnosti z načelom DNSH smo zaključili s poenostavljenim in delno vsebinskim pristopom.

Za ukrepe, ki so zajeti v predmetnem projektu »Obnova in povezovanje kopenskih habitatov in mokrišč na Goričkem« ugotavljamo, da so skladni z načelom, da se ne škoduje bistveno, za vse okoljske cilje, kot so opredeljeni v 17. členu uredbe o taksonomiji.

Dokument izpolnil: MOJCA PODLETNIK

Podpis:

Uporabljeni viri, literatura, pravne podlage:

- Uredba (EU) 2021/1060 evropskega parlamenta in sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko;
- Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088;
- Delegirana uredba komisije (EU) 2021/2139 z dne 4. junija 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo tehničnih meril za pregled za določitev pogojev, pod katerimi se šteje, da gospodarska dejavnost bistveno prispeva k blažitvi podnebnih sprememb ali prilagajanju podnebnim spremembam, ter za ugotavljanje, ali ta gospodarska dejavnost ne škoduje bistveno kateremu od drugih okoljskih ciljev;
- Delegirana uredba komisije (EU) 2023/2485 z dne 27. junija 2023 o spremembi Delegirane uredbe (EU) 2021/2139 z določitvijo dodatnih tehničnih meril za pregled za določitev pogojev, pod katerimi se šteje, da določene gospodarske dejavnosti bistveno prispevajo k blažitvi podnebnih sprememb ali prilagajanju podnebnim spremembam, in za ugotavljanje, ali te gospodarske dejavnosti ne škodujejo bistveno kateremu od drugih okoljskih ciljev;
- Delegirana uredba komisije (EU) 2023/2486 z dne 27. junija 2023 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo tehničnih meril za pregled za določitev pogojev, pod katerimi se šteje, da gospodarska dejavnost bistveno prispeva k trajnostni rabi ter varstvu vodnih in morskih virov, prehodu na krožno gospodarstvo, preprečevanju in nadzoru onesnaževanja ali varstvu in obnovi biotske raznovrstnosti in ekosistemov, in za ugotavljanje, ali ta gospodarska dejavnost ne škoduje bistveno kateremu od drugih okoljskih ciljev, ter o spremembi Delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/2178 glede posebnih javnih razkritij za te gospodarske dejavnosti;
- Obvestilo Komisije Tehnične smernice za uporabo »načela, da se ne škoduje bistveno« v skladu z uredbo o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost 2021/C 58/01, C/2021/1054;
- Obvestilo komisije, Tehnične smernice za krepitev podnebne odpornosti infrastrukture v obdobju 2021–2027, (2021/C 373/01);
- Smernice organa upravljanja za krepitev podnebne odpornosti infrastrukture v obdobju 2021–2027, verzija 1.0, september 2023;
- Smernice organa upravljanja za uporabo »načela, da se ne škoduje bistveno« pri izvajanju Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 v Sloveniji, verzija 2.0, junij 2024;
- Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021 – 2027 v Sloveniji;
- Merila za izbor operacij v okviru Programa EKP v obdobju 2021–2027 v Sloveniji (februar 2024);
- ARSO, 2024. Atlas okolja.
- DRSV, 2022. Direkcija Republike Slovenije za vode, e-Vode, Vodni kataster, zbirka - vode.
- Projektna naloga Obnova in povezovanje kopenskih habitatov in mokrišč na Goričkem z dne 22. 7. 2025
- Dokument Krepitev podnebne odpornosti, izdelal GIGA-R d.o.o. z dne 17. 6. 2025
- Van der Pol – van Dasselaar A., 2017. EIP-AGRI Focus Group - Grazing for carbon. Starting paper. European Commission, The agricultural European Innovation Partnership, dostopno na: https://ec.europa.eu/eip/agriculture/sites/agri-eip/files/fq_grazing_for_carbon_starting_paper_final.pdf
- Carlier, A. M., A. De Vliegheer, O. Van Cleemput in P. Boeckx, 2005. Importance and functions of European grasslands. Communications in agricultural and applied biological sciences 70(1): 5–15.